

ת"פ 703/02/16 - מדינת ישראל נגד דניאל רוקושבסקי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 703-02-16 מדינת ישראל נ' רוקושבסקי
לפני כבוד השופטת נעה תבור

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד איציק אמיר

המאשימה

נגד

דניאל רוקושבסקי
ע"י ב"כ עו"ד סתווית רייכמן

הנאשם

הכרעת דין

1. בתאריך 3.11.15 בשעה 2:42 לפנות בוקר, בגינה ציבורית החזיק הנאשם בכיס מכנסיו סכין פרפר מתקבע. על עובדה זו אין מחלוקת בין הצדדים.
2. שתיים הן טענותיה של הסנגורית. האחת היא כי החיפוש שהביא לאיתור הסכין לא נעשה כדין. השניה - כי הסכין הוחזק למטרה כשרה.

חוקיות החיפוש

3. רס"ל נדיר דויד הוא הסייר שערך את החיפוש ומצא את הסכין. בעדותו סיפר כי הסיור השגרתי נועד לאיתור פורצים, איתור עבירות תנועה וכן להפגנת "נוכחות בולטות" (עמ' 7 ש' 23). עוד העיד כי הגינה הציבורית בה הבחין בנערים ממוקמת בגבול יפו-בת ים, מקום בו מתרחשים תדיר מקרי אלימות, קטטות, נזק לרכוש וסחר בסמים. מטרת הסיורים המשטרתיים באזור היא להקנות בטחון לתושבים הנורמטיביים ולהרתיע את אלו שאינם מפני מעשי אלימות (עמ' 8 ש' 13 ועמ' 14 ש' 14). דוח הפעולה **ת/1** נערך סמוך לאחר האירוע ובו ציין השוטור כי במהלך סיור שגרתי בשעה 2:43 לפנות בוקר הבחין במספר נערים יושבים בגינה ציבורית וביקש מהם להזדהות. לאחר שמסרו לו את פרטיהם ביקש הסכמתם לערוך חיפוש תוך שהסביר להם כי הם יכולים לסרב וכי הדבר לא יהווה ראייה בבית המשפט. לאחר שהסכימו איתר בכיס מכנסיו של הנאשם סכין מסוג "פרפר". בעקבות זאת הודיע לנאשם כי הוא עצור בגין החזקת סכין והביאו לתחנת המשטרה. בעדותו בבית המשפט הציג העד את הסכין והדגים כי מדובר בסכין מתקבעת הנשלפת במהירות (עמ' 5 ש' 12). עדותו של השוטור הותירה רושם מהימן ביותר ודבר לא נגרע ממחימתו בחקירה נגדית. השוטור הסביר כי קבוצה של צעירים היושבת בשעות הקטנות של הלילה באזור מועד לפורענות מצדיקה בדיקה. השוטור אישר שהחיפוש לא נעשה על סמך יסוד כלשהו לחשד אלא התבסס על הסכמת הנאשם. בחקירתו הנגדית נשאל שוב ושוב על יישום הלכת "בן חיים" והסביר היטב מתי יש צורך לבקש הסכמת החשוד לחיפוש ומהו ההסבר שניתן לנאשם (עמ' 6 ש' 1).
4. לא נמצא פגם באופן הכרת השוטור את הדין ויישומו. השוטור הסביר כי ניגש לקבוצת הנערים שכן הישיבה על הספסל בשעה זו של הלילה אינה שגרית והבדיקה היא חלק מתפקידו לדאוג לשלום הציבור ולרכושו. השוטור

- אף הוסיף כי בעבר בבדיקות מסוג זה באותו מיקום איתר סמים ונשק. כן עמד על כך שהודיע למעורבים על זכותם לסרב לחיפוש ועל כך שהסירוב לא ישמש ראיה נגדם בבית המשפט (עמ' 9 ש' 9,25, עמ' 11 ש' 18,22). השוטר שלל כל מניע גזעני, שלל התנהגות משפילה או מבזה (עמ' 14 ש' 2 ואילך).
5. אני נותנת אמון בעדותו של השוטר דויד. השוטר היה עקבי ודבריו לא נסתרו בחקירה נגדית. התרשמתי כי מדובר במי שביקש לבצע את עבודתו מתוך שליחות ודאגה לביטחון הציבור וכי דרישות הדין בנוגע לאופן ביצוע חיפוש מוכרות לו ויושמו על ידו כהלכה.
6. מנגד גרסת הנאשם עברה התפתחות ושינוי בין חדר החקירות לבית המשפט באופן שפגע במהימנותה. במשטרה לא התייחס הנאשם לאופן החיפוש (ואת זאת איני מחזיקה לחובתו שכן בהחלט יתכן שלא ידע שיש לדבר חשיבות). בבית המשפט טען כי השוטרים הגיעו, שאלו אותו ואת חבריו לפרש מעשיהם וביקשו להזדהות באמצעות תעודות זהות. לדבריו השוטרים ערכו על גופם חיפוש במהלכו הכניס השוטר יד לכיסו ומצא את הסכין ואז אזק את ידיו והודיע לו על מעצרו (עמ' 17 ש' 22). עוד העיד כי לא נאמר לו דבר לגבי זכותו להתנגד לחיפוש והוא שמע על כך לראשונה בעקבות ההליך המשפטי (עמ' 18 ש' 17). גרסת הנאשם היתה כבושה וחדשה בכל הנוגע לסיבת החזקת הסכין והבדל משמעותי זה משליך על מכלול מהימנות הנאשם. כן התרשמתי כי עד ההגנה תיאם את הגרסה כך שתהיה כגרסת הנאשם, והנה הסיבה להחזקת הסכין, שמעולם לא נאמרה קודם לכן על ידי הנאשם הופיעה גם בעדותו של העד, הגם שלדבריו לא שוחחו כלל על תוכן העדות.
7. נתתי דעתי לטענת הסנגורית לפיה אי רישום דוח פעולה על ידי השוטר הנוסף שהיה יחד עם השוטר דויד מחלישה את ראיות המאשימה ומונעת מן הנאשם אפשרות להוכיח כי החיפוש לא נעשה כדין. אכן ראוי היה שגם השוטר הנוסף יתעד את אשר ראו עיניו ולא הוצג הסבר כלשהו לכך שהדבר לא נעשה. עם זאת ובשים לב לעובדה שהשוטר הנוסף לא היה זה אשר ערך את החיפוש בפועל ולא מי שתפס את הסכין, לא מצאתי כי מדובר במחדל היורד לשורשו של עניין ראו בהקשר זה עפ"ג (מחוזי -ת"א) 14027-11-15 **בטיחאת נ' מדינת ישראל** בפסקה 6 לפסק הדין מיום 01.02.16. בשני פסקי הדין אותם צרפה הסנגורית כהשלמה לסיכומים, קבע בית המשפט כי לא ניתן לתת אמון בעדותו של השוטר עורך הדו"ח. חוסר אמון בעדות הראשית יחד עם הפגם באי רישום דו"ח נוסף, הם שהביאו לזיכוי. אין זה המקרה שבפני בו נתתי אמון בעדות השוטר דויד אשר זכר את האירוע, העיד על פרטיו ונותר בהיר ועקבי לכל אורך עדותו וחקירתו הנגדית.
8. הנאשם הזמין את חברו מר סמסונוב כעד ההגנה. בהתייחסו לכך אמר הנאשם שאמר לעד על מה יבוא להעיד אולם לא דיבר איתו על האירוע אלא הסתפק בבקשה שהעד יספר על מה שקרה (עמ' 27 ש' 28). עד ההגנה העיד שישבו בגינה 20 דקות (נתון שלא מתיישב עם דברי הנאשם על ישיבה משותפת כארבע שעות מסיום עבודתו ועד לבוא המשטרה). בפתח עדותו נשאל העד מדוע קבעו לשבת בגינה והסביר שהמיקום נקבע סמוך לביתו של אחד החברים ומיד הוסיף ברצף הדברים ובאופן שאינו קשור לשאלה **"הגיעו משטרה באו ועשו חיפוש. לא הודיעו לנו שלפני זה מותר או אסור לעשות חיפוש"** (עמ' 29 ש' 21). ניכר היה בעד כי הגיע לבית המשפט על מנת לומר בדיוק את המשפט הזה. עוד הוסיף העד כי תפסו את הסכין בחיפוש אולם הנאשם לא משתמש בסכין לרעה **"הוא הגיע עם זה בעבודה... כי אז הוא עבד בירקות"** (עמ' 30 ש' 5). העד הסביר כי התבקש לתת דגש בעדותו על כך שאסור היה לערוך את החיפוש מבלי "שעשו בעיות" (עמ' 31 ש' 13). בעוד שהנאשם שלל שיחה עניינית על טענות ההגנה עם העד מטעמו, העד דווקא מסר שהנאשם סיפר לו על האיסור האמור (עמ' 32 ש' 12). כאשר הבין כי שיחה מסוג זה עלולה להחליש גרסתו ניסה לחזור בו, טען שאינו זוכר מתי נאמרו הדברים ואמר שלא שוחח עם הנאשם בזמן האחרון ורק הבין שגם הנאשם מודע לאיסור החיפוש (עמ' 32 ש' 13). התרשמתי כי העדות בין השניים מתואמת וכי העד הובא למטרה ברורה של אישור גרסת

הנאשם באופן ממוקד. העד ניסה לחזק את גרסת כשרות החזקת הסכין, אף שכאמור גרסה זו לא נמסרה על ידי הנאשם בכל הזדמנות קודמת פרט לעדותו בבית המשפט וממילא לא הצליח לשמור על עקביות עם הנאשם שכן מסר על אופי אחר של עבודה. עדותו של העד לא הותירה בי רושם אמין, שכן אמר דברים וחזר בהם, כך לענין השיחה עם הנאשם וכך לענין מקום העבודה והשימוש בסכין לצרכי עבודה. פרט לעד זה לא הובאו שני החברים הנוספים שהיו יחד עם הנאשם באירוע, אף שהדין נדחה לשם זימונם.

9. לאור כל האמור לעיל אני מקבלת את עדות השוטר וקובעת שהחיפוש נעשה על פי הדין.

עיכוב

10. השוטר דויד אישר שעכב את הצעירים בעצם הבקשה להצגת תעודת זהות (עמ' 26 ש' 28). לדבריו, לפני מעצרו של הנאשם יתר המעורבים היו מעוכבים מתחת לעשרים דקות וזאת רק לשם זיהוי. פרק הזמן הקצר אינו מחייב את השוטר למלא דוח עיכוב (עמ' 10 ש' 3). בחינת הוראות החוק הרלוונטיות מלמדות כי לא נפל פגם בהתנהלות השוטר גם בהקשר זה. לשוטר היתר על פי חוק לבקש מאזרח הצגת תעודות (ראו: סעיף 2 לחוק החזקת תעודת זהות והצגתה, תשמ"ג-1982. סעיף 69 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) תשנ"ו 1996 קובע: **"הוקנתה בחיקוק הסמכות לחפש במקום, בכליו או על גופו של אדם, או הסמכות לדרוש מאדם הצגת מסמכים, רשאי בעל הסמכות לעכב אדם או כלי רכב כדי לאפשר את החיפוש או העיין במסמכים וכן רשאי הוא לדרוש מהאדם למסור את שמו ומענו"**.

בספרו של יעקב קדמי, **"סדר הדין בפלילים"**, חלק א' (2008) עמ' 15-16 הוסבר כי סמכות העיכוב הקבועה בסעיף 69 לחוק המעצרים **"אינה נעוצה בקיומו של חשד שנעברה, או שעומדים לעבור עבירה אלא מהווה מעין "סמכות עזר" ליישום סמכות "חיפוש" כאמור בגוף הסעיף או סמכות לדרוש "הצגת מסמכים"**. טענת השוטר דויד באשר להעדר חובה לרשום דוח עיכוב כאשר העיכוב היה לפרק זמן של עד עשרים דקות נתמכת בהוראת סעיף 274(2) לחוק המעצרים.

הסנגורית הפנתה לדברי ההסבר להצעת החוק לענין תכלית חקיקת חוק החזקת תעודת זהות אולם לא מצאתי כי יש תימוכין לטענה כי התכלית היא בטחונית דווקא. עוד הפנתה הסנגורית לת"פ (חדרה) 57956-04-13 **מדינת ישראל נ' קסהון** (17.6.15). דא עקא באותו ענין הוגש ערעור שנדון בע"פ 4361-09-15 **מדינת ישראל נ' קסהון** (12.11.15) שם קבע בית המשפט המחוזי כי **"קיימת ככלל סמכות במקרים המתאימים בין אם מכח חוק המעצרים ובין אם מכח חוק נשיאת תעודת זהות והצגתה לפנות לאזרח בבקשה להציג תעודת זהות ויש לבחון כל מקרה לגופו ולפי נסיבותיו"**. במקרה שלפני, הישיבה בחבורה בגינה ציבורית הידועה כמקום התלקחות אלימות, בשעות הקטנות של הלילה, מצדיקה פנייה אל הצעירים בבקשה להזדהות ולא ניתן לראות בכך התעמרות שרירותית ובלתי מוצדקת באזרח.

השילוב בין סעיפים 2 ל- 69 הנ"ל והאופן בו מומשו כעולה מעדות השוטר מלמדים כי לא נפל פגם בהתנהגותו גם בענין העיכוב.

כשרות החזקת הסכין

11. בעדותו העלה הנאשם לראשונה הסבר כשר להחזקת הסכין. הנאשם סיפר כי הוא עובד במחסן קירור של "חצי חינם" ולצורך עבודתו נזקק לסכין. מקום העבודה מספק סכין יפני אולם דווקא ביום בו נתפס הבחין בביתו בסכין המיוחד שרכש שלוש שנים קודם לכן והחליט לקחתו לצורך עבודתו. באותו יום סיים עבודתו בשעה 22:30 בשל

ספירת מלאי וממקום העבודה הגיע ישירות למפגש עם חבריו (עמ' 18 ש' 1).

12. גרסת השימוש בסכין לצורך עבודה היא גרסה מאוחרת וכבושה שלא נמסרה לשוטר בשטח, לא בהודעה במשטרה ולא בעת ההקראה בבית המשפט. לחוקר בשטח וגם בהודעה במשטרה מסר הנאשם כי הסכין הוחזק לצורך הגנה עצמית ואף הסביר כי המיקום בגבול יפו - בת ים הוא שהקים את הצורך בהגנה עצמית (ת/1 ו-ת/5 ש' 11). הטעם שנתן הנאשם לשינוי ההסבר מהגנה עצמית לעבודה הוא מידת הלחץ בו היה נתון בעת מעצרו. מקובל עלי שמעצרו של הנאשם הביאו למצב מצוקה. עם זאת, לא ברור מדוע דווקא בעת מצוקה לא בחר בהסבר התמים ביותר, לו אמנם היה ההסבר התמים נכון. לא שוכנעתי שאם שימוש בסכין לצורך עבודה היה הסבר אמיתי לא היה מוצג כהסבר מידי או לכל הפחות כסיבה נוספת להגנה עצמית. יתר על כן, עד שהגיע התיק לבירור כבר נרגעו הרוחות וכבר היה הנאשם מיוצג ובכל זאת לא טען לכשרות ההחזקה גם בעת המענה לכתב האישום. עצם כבישת ההסבר עד עדותו נותר ללא הסבר סביר.

13. עוד יצוין כי הנאשם לא הביא כל ראיה חיצונית לעבודתו, לשימוש שנעשה בסכין לצורך עבודה זו ולשימוש הספציפי שעשה בסכין במקום העבודה דווקא ביום מעצרו.

14. זאת ועוד, גם לו קיבלתי גרסת הנאשם כי עשה שימוש בסכין לצורך עבודתו וגם לו קיבלתי גרסתו כי עבד עד לשעה 22:30 (שאף לה לא הובאו כל תימוכין בראיות), לא ניתן לראות בהחזקה כשרה ארבע שעות לאחר סיום העבודה. אינני מקבלת את הטענה המשפטית שההחזקה היא כשרה בכל שעה שלאחר העבודה ובלבד שהנאשם לא חזר לביתו. אם תאמר כך, יהיה בכך לתת אישור גורף לכל אדם להסתובב עם סכין בכיסו מסיום העבודה ועד לכתו לישון, לרבות בלוי במועדונים ומסיבות. לא לכך מכוון האיסור על החזקת סכין.

סוף דבר

15. הנאשם החזיק סכין. החיפוש שהביא לתפיסת הסכין נעשה דין, לא הוצג טעם כשר להחזקת הסכין ועל כן אני מרשיעה את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ה אדר תשע"ז, 23 מרץ 2017, במעמד הצדדים